

România și Europa: Acumularea decalajelor economice (1500-2010)

(Centrul InfoEuropa)

- SINTEZĂ -

În data de **16 martie 2011** a avut loc dezbateri **România și Europa: Acumularea decalajelor economice (1500 – 2010)**, organizată de către Institutul European din România în parteneriat cu Departamentul pentru Afaceri Europene.

Evenimentul și-a propus, plecând de la cartea cu același nume a prof. univ. dr. **Bogdan Murgescu**, să identifice răspunsuri la câteva întrebări, printre care: Cum s-a ajuns la decalajele de dezvoltare existente în Europa de astăzi? Când s-au acumulat deosebirile de nivel economic dintre România și celelalte țări europene? Au existat momente când a fost posibilă depășirea stării de subdezvoltare? De ce au eșuat aceste încercări? Au avut loc încercări comparabile în alte țări europene? Au reușit ele? De ce? Cum? În ce fel poate experiența istorică să ajute la elaborarea unor politici eficiente astăzi?

Dezbateri s-a bucurat de prezența următorilor invitați: prof. univ. dr. **Bogdan Murgescu**, autorul cărții, **Răzvan Horațiu Radu**, Subsecretar de Stat, Departamentul pentru Afaceri Europene, **Constantin Rudnițchi**, analist economic, **Cristian Ghinea**, Directorul Centrului Român de Politici Europene, și prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, Director general al Institutului European din România.

Evenimentul a fost deschis și moderat de către prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, care a introdus subiectul dezbaterii: problematica decalajelor de dezvoltare dintre state, ridicată de cartea *Acumularea decalajelor economice (1500 – 2010)*. Volumul în cauză a fost prezentat drept un demers foarte provocator pentru cititor, având în vedere actualitatea temei: astăzi România este inclusă cu 6 din cele 8 regiuni printre cele mai sărace zone ale Europei.

În continuare, a luat cuvântul prof. univ. dr. **Bogdan Murgescu**, care a precizat că lucrarea a pornit de la întrebarea: *de ce nu este România la fel de dezvoltată ca acele societăți-reper din punctul de vedere al progresului economic și social?* Această problemă este tratată printr-o abordare istorică a economiei, urmărind amplificarea în timp a decalajelor dintre România și alte state europene. În anul 1500, România avea un nivel de dezvoltare comparabil cu al Danemarcei, Irlandei și Serbiei; aceste state au fost selectate pentru o analiză comparativă. Intrarea cu succes a Danemarcei și Irlandei în prima ligă a statelor europene dovedește că ieșirea din starea de înapoiere este posibilă, dar necesită coerență și politici gândite pe termen lung.

Domnul Subsecretar de Stat **Răzvan Horațiu Radu** a prezentat o serie de considerații pe marginea cărții, apreciind că demersul de cercetare a trecutului oferă răspunsuri pentru prezent, această analiză conducând la o viziune asupra viitorului. Invitatul a ridicat la rândul său o problemă de dezbătut: având în vedere că decalajele dintre România și așa-numitele state dezvoltate s-au acumulat în câteva sute de ani, ce poate fi întreprins pentru stoparea tendinței? Cum reușim să edificăm o strategie de dezvoltare durabilă cu aplicabilitate practică? România se află la o răscruce, consideră **R. H. Radu**: țara are de ales între a se complăce în poziția de stat *remorcat* de Uniunea Europeană sau se poate transforma într-o locomotivă pe cont propriu. În vederea acestei transformări, strategia ar trebui să plece de la o evaluare temeinică a situației, iar cartea în discuție reprezintă o piesă valoroasă în cadrul acestei evaluări.

Directorul Centrului Român de Politici Europene, **Cristian Ghinea**, a numit lucrarea profesorului **Murgescu** *cartea anului 2010*, căreia îi recunoaște marea calitate de a prezenta faptele și cifrele fără să impună și o anumită direcție de interpretare; această libertate revine cititorului. România are de ales, consideră vorbitorul, între două modele de dezvoltare: cel al Irlandei, bazat pe arderea etapelor și dezvoltarea într-un interval scurt de timp și modelul Danemarcei, care s-a dezvoltat constant, pe termen lung. În concluzie, s-a subliniat o necesitate stringentă a momentului: salvarea noțiunii de egalitate în fața legii și de respectare a regulilor de către toți cetățenii, mai ales că acest timp de egalitarism caracterizează atât Danemarca, cât și Irlanda.

Analistul economic **Constantin Rudnițchi** a pornit de la constatarea că după 1990, România a înregistrat un eșec economic constant. Pentru a putea vorbi despre reconstrucția economică, ar trebui realizată mai întâi reconstrucția socială (educație, sănătate etc.). În acest efort al României de a se dezvolta, fondurile structurale reprezintă un sprijin important, care trebuie fructificat în consecință. Invitatul a încheiat prin a sublinia că România are nevoie de un plan bun și de o utilizare eficientă a resurselor, de priorități bine stabilite, de forță creatoare și investiții în cercetare-dezvoltare.

În încheiere, prof. univ. dr. **Bogdan Murgescu** a completat, în calitate de autor, cu câteva informații. România nu s-a complăcut mereu în starea de înapoiere, a atras această atenția, ci a încercat diverse soluții. Este vorba despre modelul imitației în secolul al XIX, modelul naționalismului economic în perioada interbelică și modelul comunist, în perioada de funcționare a acestui regim. De asemenea, au existat două scurte etape de convergență: între 1950 și 1970 și între 2000 și 2008, când s-au înregistrat reduceri ale decalajelor.

În cadrul sesiunii de întrebări și răspunsuri, din cea de-a doua parte a dezbaterii, s-a ridicat problema ce poate face România pentru a se dezvolta, în actualul context istoric. Ne oferă Uniunea Europeană posibilitatea de a demara o cursă a recuperării decalajelor? Prof. univ. dr. **Murgescu** a exprimat opinia conform căreia contextul este favorabil, iar apartenența la Uniune reprezintă o șansă istorică de a ne apropia de statele europene dezvoltate. O parte din decalaje vor fi reduse, apreciază invitatul, prin avantajul competitiv actual, al forței de muncă ieftine, dar este nevoie de un plan vizând momentul în care ne vom pierde acest avantaj. Ceilalți vorbitori au punctat faptul că apartenența la Uniunea Europeană este o condiție necesară, dar nu suficientă pentru recuperarea decalajelor. România nu poate căuta mereu modele externe, programe și sfaturi din Partea Uniunii Europene, ci trebuie să caute răspunsuri în plan intern, prin modificarea atitudinii. Totodată, pentru buna funcționare a instituțiilor este nevoie de resurse umane care să corespundă specificului instituțional, de reguli foarte clare și o atitudine responsabilă.

La întrebarea dacă reducerea decalajelor se poate datora și resurselor umane, autorul cărții a evidențiat importanța resursei umane în secolul XXI, cu observația că această resursă este greu măsurabilă în termeni de investiție și competențe obținute. Mai mult, s-a subliniat faptul că nu este suficientă educarea valorilor, ci și impunerea acestora printr-un sistem de recompense și sancțiuni.

Sinteză realizată de
Flavia Durach

